

Berecik Havası

– HALİLİ · 23 Ocak 2014

10.000 yıllık tarihi ile doğu roma İmparatorluğunun gümrük kapısı Zeugma'nın bulunduğu altında kıral kaçış yollarının olduğu söylenen Fırat'ın salına salına nazlı nazlı aktığı Birecik...Birecik'in Birecik'e dönüştüğü yöresel ağızda Berecik diye söylenen yer..

Boğaziçi köprüsünden evvel 1950'li yıllarda karşıdan karşıya geçişler, in sağlayan salcıların pabucunun dama atılmıştı Hatta üniversitelinin zor yetiştiği dönemde Avcı cehalet'in avı cahil salcılar, mühendisi öldürünce köprü yapılmaz zannederek gencecik bir fidanın canına kıymışlardı.

Gunumuzun küçük ilçesi Osmanlı zamanından beri yörenin belli başlı yerlerinden olmuş Anteb'in kazası Nizip'in bile kütüplerinin tutulduğu sırtını daga dayamış çıkmaz sokakları ile yaz kış bolluk ve bereketin fışkırdığı bir ilçe olarak Anteb ve urfanın bahçecilik ürünleri ile ihtiyaçlarını karşılamıştı. Nizip'in köylerinde yazın agalık yapan şehrin efendileri köprüden evvelki dönem de zahre denilen kışlık bulgu mercimek fıstık şıra ürünleri gibi yiyecek stoklarını develerle cekerlerdi. Nizipin köylerinden gelen yük dolu develer sallarla sıra ile karşı ya geçirilir ve mahle denilen stok sahasında bu yiyecekler saklanırdı. Hamallar bu devrede az çalışma imkanı ile geçimlerini sağlamaya çalışırlardı.

Ayşe dört oğlanın üstüne doğmuş bir çiçek misali isim hanesine gül eklemiş babasının tek gülü olarak Ayşe gül olmuştu. Evlerinin olduğu o çıkmaz sokak denilen zabıklarda okul dönüşü ip atlamalar saklambaç oyunları kızlı erkekli çocuk oyunları idi.

Zengin fakir hiçbir evden çiğ köfte eksik olmazdı. O zaman et makinesi mi vardı? Kara parlak düzgün kesilmiş kayanın üzerinde tahta tokmaklarla et dövülürdü..Okul çıkışı taku-tu- tuk. taku tu tuk diye ahenkli ses ritm müiği olarak hiç kulagi tırmaladan akşamki ziyafetin habercisi olurdu.Simsiyah parlak etin içinden dövüldükçe etin sınırları tektek ayrılır ve et bir kaymak haline dönüştüğünde çiğ köfte yapımındaki sırasını almak üzere beklerdi. İncecik doğranmış dipdiri maydonazlar,incecik dogranmış sarımsak ve yeşil soğan köşesinde maç öncesi ısınan sporcu misali yoğurmanın yapılacağı teşt'in kenarında beklerdi. O güzelim şokella kıvamındaki acı biber incecik simit denilen bulgur un en küçük hali ile kavustugunda Ayşe'nin annesi makam halinde yoğurmaya başlardı. İncecik karabiber ve ufacak bir tuz parçası lezzet'in doruğa ulaşması için küçücük katkı payları idi. Salaça Bulgur derken kıvama gelen etin buluşmasını maydonoz hariç diğer yeşillikler le sağlanırdı.Ve hepsi yok olup bulugurun çatlamayacak şekilde kıvamını bulması nazlı gelin misali maydonaz ezilmeden son katkı maddesi olarak katılırdı. Bu tören her Birecik evinde istisnasız her akşam yemeğinde mutlaka düzenlenirdi.

Birecik bir dağın eteğinde Ama urfa Kapısı denilen mevkide bahçeleri vardı.Turp havuc gibi kıcı yerde olan tüm sofraya lezzetleri bu bahçelerde yetişir Urfa ve Anteb'e gönderilirdi.

Hele Şubat'ın 12'si geldiğinde unutulmaz çocukluk anılarımızdı. Kelaynak kuşlarından binlercesi anlaşmışcasına gelirlerdi. Kutsiyet atfedilen bu hayvancıklar çirkin görünümüne rağmen hepimizin bir sevgilisiydi. Bugünde törenler yapılır davul zurna esliğinde bu bereket habercileri karşılanırdı.Kurbanlar kesilir. Et ler küçük parçalar Halinde kesilerek herkese şifa niyetine dağıtılır ve paylaşımcılığın ne olduğu gelecek nesillere aktarılacak şekilde gösterilir ve dağıtılırdı.

Birecik Zeugma denile gümrük kapısıdır. Hep beyler yaşamıştır ve beyaz tenleriyle o yörede karagüllerin arasındaki beyaz bir güldür.

Bahçeler mevkinin dolap beygirleri ile su çekildiği yere babam bizi götürür ve küçük Mahmut kardeşimle soyduğu havucu elleri ile beslerdi.

O dönem elektrik yoktu. Komşuluk ilişkileri en üst düzeyde idi. Lüks lambası yada gaz lambası aydınlık yüreklerin gölgesinde kalırdı. Oda tavan yükseklikleri yaklaşık 4 mt idi. Aralıklı tahta larla kaplanmış ve evin soğunu çeker idi. Koca koca sıra sandıklarının için de üzüm şirasının türevi olan bastık dilme sucuk lar bulunurdu. Kıtık bile olsa en az iki sene bir evi bu yiyecekler tasırdı. Diğer bir duvar da yüklük denilen yatak ve döşeklerin bulunduğu raflar vardı. Bu rafın altında yine hayfa denilen fazla eşyaların saklandığı sandık bulunurdu.

O soğuk kış gecelerinde mangal ateşi ile ısınan tandırlarda sohbet ve elişi ile renklenirdi. Maniler okunur el işleri ile cey,izler hazırlanırdı. Hastalık ölüm hali dogal karşılandı komşular için bu bir fedakarlık seronomisinin had safhasıdır kırk gün boyunca ölüm olan eve komşular sıra ile yemekler getirir acılar paylaşıldı. Hastalık halinde annesiş babası olamayan lara komşu bir anne baba gibi olurdu Basından eksik olmazdı .Bankacılık sistemi bugünkü gibi gelişmediği için borç harç işi bugün kü gibi yoktu. Zengin olanlar zaten fakirlere yardım ederdi. Borç istemek bir zuldu ve kimse kimseden borç istemezdi.

O Fırat yok mu o Fırat senede 3-4 cocugun canını almasa sanki akmayacak...Suyun girdabı yüzmeye yeni başlamış cocukların çelimsiz kollarının gücüne karşı koyamaz sekilde içine ceke rdi